

Sistem kendi ağırlığıyla çökme alarmı veriyor

MURAT YETKİN**Politika / 11/01/2014**

Erdoğan seçim yılına girerken olabildiğince gücü üzerinde toplamak istedi, ama yük ağır geliyor.

Hükümetin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) yasasını değiştirmek üzere Meclis'e gittiği 10 Ocak günü, HSYK'dan adeta isyan bildirgesi gibi bir açıklama geldi.

Altmış altı sayfalık açıklamada hükümet HSYK'yı politize etmeye ve yürütmenin, özetle hükümetin bir organı haline getirmeye çalışmakla suçlanıyor, Adalet Bakanına olağandışı yetkiler verilmek istenmesini eleştiriyordu. Altındaki imza Kurul Başkanvekili Ahmet Hamsici'ye aitti. Burada sistemin içeriden çürümeye başladığını gösteren birkaç unsur var.

Birincisi, Adalet Bakanına fazla yetki verilmesini eleştiren Kurulun Başkanı Adalet Bakanı Bekir Bozdağ.

İkincisi, HSYK'nın açıklama yapması, malum yasaklandı. Yasağın nedeni, HSYK'nın 24 Aralık'ta yaptığı açıklama olmuştur. Bu açıklamada HSYK hükümetin 21 Aralık'taki Adli Kolluk yönetmeliğini 'Anayasa'ya aykırı' gerekçesiyle eleştirmişti. Hükümet bu yönetmelikle savcıların soruşturmayı önceden idareye bildirmelerini istiyordu. (CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'na göre, böylece 'Hırsıza kaç denecekti'.) Başbakan Tayyip Erdoğan'ın bu yönetmeliği çıkarma gerekçesi, 17 Aralık'ta başlayan büyük yolsuzluk operasyonunda, eski İçişleri Bakanı'nın oğlunun da, polis kendisine bağlı olduğu halde gözaltına alınmış (sonra tutuklandı) olmasıydı. Danıştay 25 Aralık'ta yönetmeliği iptal etti, ama Erdoğan polis tasfiyelerine başlamıştı bile. Yolsuzluk operasyonunun arkasında Fethullah Gülen ve sempatanlarını görüyordu. Onlar da daha çok polis ve yargı içindeydi; Erdoğan Ergenekon, Balyoz, KCK soruşturmalarında en çok bu ekibe güvenmişti. Ancak hâkim ve savcılar tasfiye etmek polisler, ya da Maliye bürokratlarındaki kadar kolay değildi. Ne de olsa Anayasa'da (Meclis Başkanı Cemil Çiçek tarafından artık geçersiz kaldığı üzüntüyle söylene de) hâlâ yargı bağımsızlığı koruma altında sayılıyordu. O nedenle hâkim ve savcılar terfi, disiplin, soruşturma gibi durumlarını kontrol eden HSYK'nın işleyişini değiştirmeye karar verdi. Konuşmasını yasaklama bunun ilk adımıydı.

Üçüncüsü, açıklamayı yapan Hamsici, böylelikle işini, makamını tehlikeye atma pahasına yasağın etrafından dolanıyor, açıklamayı üstleniyordu. Haberlere göre, HSYK'nın 22 üyesinden 16'sı bu açıklamanın arkasındaydı.

Dördüncüsü, Hamsici bir zamanlar AK Parti'ye hükümete kumpas kurmakla suçlanan 'eski Türkiye'den' değil, hükümetin gözbebeği gibi baktığı yargı mensuplarından biriydi. Müsteşar yardımcılığı ve Danıştay üyeliği gibi önemli görevlere AK Parti hükümetleri döneminde getirildikten sonra, 12 Eylül 2010 referandumuyla kurulan yeni HSYK yapısının, bakandan sonra en önemli kademesine gelmişti.

Beşincisi, Erdoğan şimdi değiştirmek istediği HSYK yasasını kendi getirmişti. 2010 referandumunun hemen ardından yasa 18 Aralık 2010 tarihinde yürürlüğe girmişti. Anlaşılan o günün siyasi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yapılan düzenlemeler bugünün siyasi ihtiyaçlarını karşılamaz hale gelmişti.

Bu, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun deyimiyle 'idare ve yargı arasındaki krizin' yalnızca bir kesitidir. Davutoğlu'nun önceki gün bir grup AK Parti vekiliyle sohbetinde yeni istifalar olabileceğini, ancak sağlam durulması gerektiğini söylediği siyaset kulisine düşmüştür. Ancak bu krizin dış politika üzerinde de etkileri olacağı anlaşılıyor. Avrupa Birliği son üç hafta içinde üçüncü 'endişe beyanında' bulundu. İki haftalık sessizlik ardından ABD'den de 'bağımsız yargı, şeffaf yönetim' vurgusu geldi. Erdoğan'a uzak Asya'da seyahatinde eşlik eden yeni AB Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun yanıtı 'Endişeye mahal yok' şeklinde oldu. Avrupa Konseyi Parlamenterler Asamblesi Başkanlığı yapan Çavuşoğlu, bu tür açıklamaların Avrupa siyasetini –özellikle de Erdoğan'ın Brüksel ziyareti bir hafta kala herhangi bir şekilde ikna etmeyeceğini mutlaka biliyordur.

Kriz, şimdiye dek yurtdışında da sağduyunun sesi olarak ün yapan Ali Babacan'ı dahi ekonomi dünyasını rahatlatmayacak, partizan demeçler vermek zorunda bırakıyor.

Erdoğan, Türkiye'nin iki, belki üç seçime gideceği 2014 yılına girerken, olabildiğince çok gücü üzerinde toplamak istedi. Ancak anlaşılan bu yük ağır geliyor. Sistem kendi ağırlığı altında çökme işaretleri vermeye başladı; belki de bu yüzden gözler duruma müdahale etmesi için Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e çevriliyor.